

**XXIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 23

31 березня 2017 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»
31 березня 2017 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2017

УДК 001+37(100)
ББК 72.4+74(0)
Т 33

Матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 23. – 394 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології і методики навчання

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, голова Ради молодих учених університету

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук, заступник голови Ради молодих учених університету

Гайдаєнко І.В. – кандидат історичних наук, секретар Ради молодих учених університету

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

актуалізація їх символічних значень (виноград – радість, умиротворення; дуб – стійкість, духовна міць; вільха, липа – жіноча доля, буденність, нелегка праця). Не водночас у творах В. Шипа зустрічається гірська п'ятипелюсткова квітка терпібиди – символ нелегкої долі трударя-лемка, або ж едельвейс – символ відваги та кохання [4, с. 118–119].

Особливістю творчої манери майстра є поєднання різноманітних технік різьблення, контрастне тонування, аплікування різних видів деревини, тонка розробка однієї ретельно прошліфованої деталі (зазвичай, смислового та композиційного центру твору), її контраст з навмисне грубим тлом, внутрішня урухомленість та диференціація форми, розрахована на візуальне рецептивне узагальнення. Безумовним здобутком майстра є гармонійність пропорцій, вираженість композиції, вміння застосування гротеску [4, с. 120–121].

Отже, можемо зробити висновок, що художнє різьблення Закарпаття другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. позначене різноманітністю творчої інтерпретації пластичного досвіду, символіки та образів народного мистецтва при збереженні єдності регіональної художньої традиції й пошуку нових мистецьких форм.

Перспективи для майбутніх досліджень інтеграції традицій народного мистецтва у художнє різьблення краю відкриває доробок В. Олашина, Марії та Івана Іванців, М. Михалюка, П. Ходанича та ін.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Мишанич В. Пам'яті Володимира Щура / В. Мишанич // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://karpatnews.in.ua/news/97142-pamiaty-volodymyra-shchura.htm>
2. Островський Г. Образотворче мистецтво Закарпаття / Г. Островський. – К. : Мистецтво, 1974. – 200 с.
3. Петрова О. Функціонування етнохудожньої традиції в професійному образотворчому мистецтві (на матеріалі національних шкіл 60–80 рр.) : автореф. дис. ... д-ра філос. наук / О. Петрова. – К. : НАН України ; Інститут філософії, 1993. – 39 с.
4. Ходанич М. Різьбяр Василь Шип / М. Ходанич // Науковий вісник ЗХІ. Матеріали науково-практичної конференції «Ерделівські читання». Ужгород, 14–16 травня 2012 р. – Ужгород : Гражда, 2013. – С. 117–122.
5. Шип Ласло Ласлович. Різьба по дереву : каталог ювілейної ретроспективної виставки творів. – Ужгород : Гражда, 2006. – 26 с.

УДК 75/76(477)''19/20'':7.071.1(477)Приходько(043.5)

*Еріка Микула
(Львів, Україна)*

ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНОГО ДОРОБКУ В'ЯЧЕСЛАВА ПРИХОДЬКА 1960-Х – ПОЧАТКУ 2000-Х РР.

Досліджено образно-стильові особливості графічних аркушів В. Приходька другої половини 1960-х – поч. 2000-х рр. Виявлено взаємозв'язок графічних пошуків художника з традиціями закарпатської художньої школи та доробком майстра у галузі живопису.

Ключові слова: графіка, образно-стильові особливості, графічні техніки, закарпатська художня школа.

The article deals with the figurative and stylistic peculiarities of V. Prykhodko's works in the end of 1960 – beginning of 2000s. The author discovered the interconnection of artist's graphic searches with the traditions of Transcarpathian school of art and his masterpiece in the field of painting.

Keywords: graphic arts, figurative and stylistic peculiarities, graphic techniques, Transcarpathian school of art.

Народний художник України В'ячеслав Опанасович Приходько (1940–2011) увійшов у закарпатське образотворче мистецтво одухотвореними урбаністичними пейзажами, ліричними, просякнутими філософськими роздумами тематичними полотнами, сміливою формотворчістю натюрмортів. Про здобутки майстра у ділянці живопису писали відомий львівський мистецтвознавець Г. Островський [1], ужгородський мистецтвознавець, старший науковий співробітник ЗОХМ ім. Й. Бокшая Г. Ригова [2; 3], знавець образотворчого мистецтва Закарпаття, знаний у краї арт-критик М. Сирохман [4]. Водночас, поза увагою фахівців залишилися графічні аркуші, ескізи, начерки – оригінальний і самоцінний доробок митця.

За спогадами сучасників, замальовки В'ячеслав Приходько виконував завжди і всюди. Вони стали формою становлення задуму та візуалізацією рефлексій [4, с. 15].

Найповніше авторські образно-пластичні новації виявлені у пейзажах: створених з натури, або ж узагальнених уявою митця. Ужгородський замок, вулички, що збігають пагорбами середмістя, шпилі соборів, будинки, мости – усі ці елементи старовинної міської забудови трансформовано у колективного суб'єкта, живий організм. У багатьох випадках споруди набувають майже портретної одухотвореності. Самостійним мотивом графічних композицій постають вікна, двері, ганки, огорожі – лімінальні простори, кордони переходу від «свого» до «чужого» світів.

Повсякчас художник прагнув розкриття образотворчих можливостей матеріалу. Працюючи у техніці олівця, використовував тональне наповнення та лінію – енергійну, переконливу, чітку. Послугувався фломастерами, тушшю, чорною та червоною кульковими ручками. На пластично активні зображення наносив примарні, повітряні абрисы – графічні відлуння уявних світів. Урізноманітнював композицію – від центрично-субординаційної, з акцентуванням на домінуючому мотиві (шпилі, куполі, силуеті будівлі), до координаційної, фризової, з гармонізацією рівнозначних об'ємів й площин («Вуличка», 1998).

Прикметою графічних аркушів В. Приходька стала асоціативність колористики, як у «Міському краєвиді» (1989), де у експресивному брунаті торців, спокої коричневих покрівель, життєдайності сонячних спалахів та глибині ультрамарину віддзеркалило згасання літнього дня.

Не воднораз майстер зображав дерева: обабіч вулиць (1987), селянських хиж та міських будівель (1988, 1992, 2000), групами, сповненими потаємного внутрішнього життя (1999, 2000, 2003). Чільне місце у графіці В. Приходька посів образ саду – Божественного творіння, Космосу, щастя, втраченого і здобутого раю (2002, 2003), філософською глибиною та метафоричністю суголосний серії П. Бедзіра «Із життя дерев». Водночас, на відміну від схильного до умоглядно-символьної образотворчості ужгородського графіка, В. Приходько осмислив предметність як цінність, естетичні аспекти котрої увиразнено по волі митця. Принагідно зауважимо, що до мотивів дерева та саду звертались й інші закарпатські майстри. Так, у полотнах В. Микити знівечені стовбури утілили силу та жагу життя («Оновлення», 1974; «Витривалість», 1977; «Незламне», 1993). Тема драматичного конфлікту людини та природи увійшла у композиції Ю. Сташка («Лісоруби», 1968).

Помітне місце у графіці В. Приходька посідають анімалістичні замальовки (1979, 1988, 1996), передовсім, зображення коней. Виконані олівцем, пружною пульсуючою лінією, вони відтворюють характер тварини, стихію природи, її співбуттєвість світу людей.

У «Верстатах» (1998), ескізі до однойменної живописної роботи (1999), зображення механічного устаткування набуло естетичної вартості й уречевило ренесансну віру у раціональне людське пізнання.

Гармонійне світосприйняття відобразили портрети, котрих в особистому архіві В. Приходька накопичилося кілька сотень: створених на засіданнях, у товариській бесіді, у колі сім'ї. Одні з них близькі до дружнього шаржу. Інші містять ознаки узагальнення й засвідчують постімпресіоністичну інспірованість пошуків митця. Приваблюють жіночі образи, виконані олівцем, енергійним контуром, ритмічним штрихом або ж модільянівською

плинною лінією («Портрет з собакою», «Ранковий портрет»); сповнені монументальності, поетичності, властивих архаїці й народному мистецтву Карпат (1982, 1996, 2002, 2004).

Отже, аналіз графічного доробку В. Приходька переконує у модерністичних витоках образно-стильових пошуків художника та їх наснаженості культурою Карпат. Пейзажі, портрети, сюжетні композиції позначені живописністю, конструктивністю, декоративністю, узагальненістю, складністю ритмічної побудови, що, натякаючи на тривимірний простір, не імітують його.

Попри те, що замальовки слугували матеріалом для живописних полотен, або ж повсякденною фіксацією сприйнятів, їм притаманна естетична самодостатність, асоціативність, символічність, концептуальність, відкритість до прочитань.

Серед провідних у творчості майстра – теми Міста й природи як відображення людського буття.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Островский Г. Вячеслав Приходько из Ужгорода / Г. Островский // Советская живопись. – Вып. 5. – М., 1982.
2. Рижова Г. Вячеслав Приходько / Г. Рижова // Народний художник України Вячеслав Приходько. Живопис : альбом / [Упор. В. Приходько]. – Ужгород : ТТ «Шарк», 2005. – С. 1–3.
3. Рижова Г. Дорога до храму / Г. Рижова // ОМ. – 2007. – № 1. – С. 40–41.
4. Сирохман М. Живопис Вячеслава Приходька – свято, що завжди з тобою / М. Сирохман // Вячеслав Приходько : альбом народного художника України Вячеслава Приходька / [Упоряд. О. Приходько]. – Ужгород : ДП «Видавничий Дім “Укрпол”», 2009. – С. 7–18.

Додатки

